

**Додаток до матеріалів
Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції**

**«КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ТА ІННОВАЦІЇ:
ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ПРАКТИКИ»**

присвячена видатному вченому-економісту О. Г. Ліберману

Тези доповідей

**22 листопада 2024 року
м. Харків, Україна**

**Харків
2024**

Рекомендовано на засіданні вченої ради Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (протокол №12 від 29.10.2024 р.), вченої ради Науково-дослідного центру індустріальних проблем розвитку НАН України (протокол № 10 від 28.10.2024 р.)

Рецензенти: **Кизим Микола Олександрович**, доктор економічних наук, професор, член-кореспондент НАН України, керівник відділення досліджень людського капіталу, завідувач відділу досліджень людського розвитку Інституту демографії та проблем якості життя НАН України (Київ, Україна);
Криворучко Оксана Миколаївна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту Харківського національного автомобільно-дорожнього університету (Харків, Україна);
Назарова Галина Валентинівна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри соціальної економіки Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (Харків, Україна)

Конкурентоспроможність та інновації: проблеми науки та практики : матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 22 листопада 2024 р. Харків : ФОП Лібуркіна Л. М., 2024. мова, англ. мова

Наведено результати наукових досліджень учасників Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Конкурентоспроможність та інновації: проблеми науки і практики», присвяченої видатному вченому-економісту О. Г. Ліберману. Розглянуто проблеми та перспективи розбудови економіки України, стратегічного управління конкурентоспроможністю підчас війни та повоєнної розбудови економіки України на основі інновацій, зокрема питання: сучасного стану використання пропозицій Овсія Лібермана щодо планування, зростання прибутку підприємств; управління розвитком міжнародної діяльності підприємств в умовах цифрової трансформації; розглянуто сучасні детермінанти забезпечення конкурентоспроможності та національної безпеки України; інноваційної трансформації промисловості України за різними галузями; перспективних напрямів розвитку циркулярної економіки в Україні.

Видання складається зі збірки тез доповідей учасників конференції.

Представлений матеріал може бути корисним для використання у подальших наукових дослідженнях, практичній діяльності підприємств і організацій для підвищення конкурентоспроможності й інноваційного розвитку. Рекомендовано фахівцям різних галузей економіки, державним службовцям, представникам бізнесу, наукових, освітніх і громадських організацій.

УДК 331.101.38:005.21

Розробка мотиваційної стратегії підприємства

Самойленко Вікторія Вікторівна,

канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри менеджменту,
логістики та інновацій, ХНЕУ ім. С. Кузнеця (м. Харків, Україна),
e-mail: svita4448@gmail.com;

Левіцький Артем Олександрович,

здобувач вищої освіти 2 року навчання у магістратурі кафедри менеджменту,
логістики та інновацій, навчально-науковий інститут Менеджменту і маркетингу,
ХНЕУ ім. С. Кузнеця (м. Харків, Україна),
e-mail: levitskyj.artem.o@hneu.net

В умовах широкомасштабного вторгнення та введення в Україні воєнного стану особливої актуальності набуває мотивація персоналу, оскільки ринок праці зазнав масштабних і глибоких перетворень.

Визначаючи маркери стану ринку, праці Герасименко О. О. і По-тапенко А. В. зазначають, що головними серед них слід вважати:

- знаходження робочого місця у зоні безпосередніх бойових дій;
- припинення діяльності підприємства через неможливість його функціонування;
- необхідність пошуку фінансово вигіднішої роботи;
- мобілізація;
- втрата місця проживання;
- внутрішня міграція або еміграція;
- повна або часткова втрата працездатності через стан здоров'я (у тому числі психологічного) та ін. [1].

Така ситуація на ринку праці загрожує підприємствам не тільки фінансовими проблемами і ослабленням конкурентних позицій на ринку, але й втратою кваліфікованих фахівців, без яких неможливо успішно вести бізнес. Причому втратити фахівця можна не тільки

в прямому сенсі цього слова, а й в переносному, коли знижується його працездатність, ініціативність, віра в завтрашній день, оптимізм.

У зв'язку з цим постає нагальне завдання підвищення мотивації персоналу шляхом розроблення оптимальної мотиваційної стратегії, яка би передбачала певний порядок дій у напрямку стимулювання персоналу, спрямований на підвищення його трудового внеску в підвищення ефективності господарської діяльності підприємства.

На думку Сивицької І. Г. і Синиченко А. В., мотиваційна стратегія – це підсистема стратегії підприємства, яка являє собою довгострокову програму дій по реалізації концепції використання і розвитку потенціалу персоналу підприємства з метою забезпечення його стратегічних конкурентних переваг [2, с. 95]. Відповідно до цієї точки зору розроблення мотиваційної стратегії слід розглядати за двома підходами: в контексті загального стратегічного управління підприємством та як одну із функціональних стратегій [3].

В основу розроблення мотиваційної стратегії підприємствами, що діють в умовах воєнного стану, має бути покладено формування відповідного мотиваційного середовища. У своїй роботі Федоришина Л., Гладун Р., Федоришин Ю. зазначають, що термін «мотиваційне середовище» характеризує атмосферу у робочому середовищі, що впливає на ступінь мотивації працівників, фактори та умови, які стимулюють чи стримують мотивацію, важливі для досягнення цілей та високої продуктивності [4, с. 48–49].

Основними напрямками, за якими слід розглядати мотиваційне середовище, є:

- соціологія організації: організаційні комунікації, лідерство та структура організації;
- економічна теорія: ринкові механізми стимулювання працівників та винагороди за результати;
- психологія особистості: потреби, цінності та інші складові особистісного розвитку;

- антропологія робочого середовища: ритуали, символи та норми трудового колективу;
- інженерія виробництва: організація робочого простору, робочих процесів та технічних засобів, ергономіка та умови праці;
- географія праці: взаємозв'язок між місцезнаходженням робочих місць, доступністю ресурсів та забезпеченням мотиваційного середовища в різних регіонах [4, с. 48].

Слід зазначити, що ці фактори й умови мотиваційного середовища зумовлені такими основними передумовами функціонування українського ринку праці попри негативні тенденції в умовах воєнного стану: соціокультурна компонента українського підприємництва, онлайн-інфраструктура та технології, донорські фінансові вливання з-за кордону в економіку країни [1].

У роботі [2] авторами запропоновано науково-практичний підхід до розробки мотиваційної стратегії підприємства, відповідно до якого процес розробки має розпочинатися із визначення мети діяльності підприємства, цілей мотивації персоналу, діагностики трудового потенціалу. На наш погляд, враховуючи особливості умов функціонування підприємств, сучасні виклики на ринку робочої сили, розробка мотиваційної стратегії має обов'язково включати дослідження і аналіз поточного стану мотиваційного середовища та розроблення заходів щодо його коригування задля створення такої атмосфери, яка забезпечить ефективну мотивацію персоналу. Укрупнену схему процесу розробки мотиваційної стратегії наведено на *рис. 1*.

Розроблена таким чином мотиваційна стратегія буде сприяти підвищенню вмотивованості працівників у виконанні функціональних обов'язків, а також створенню сприятливого робочого середовища, це призведе до збільшення прибутку та посилення конкурентної позиції підприємства.

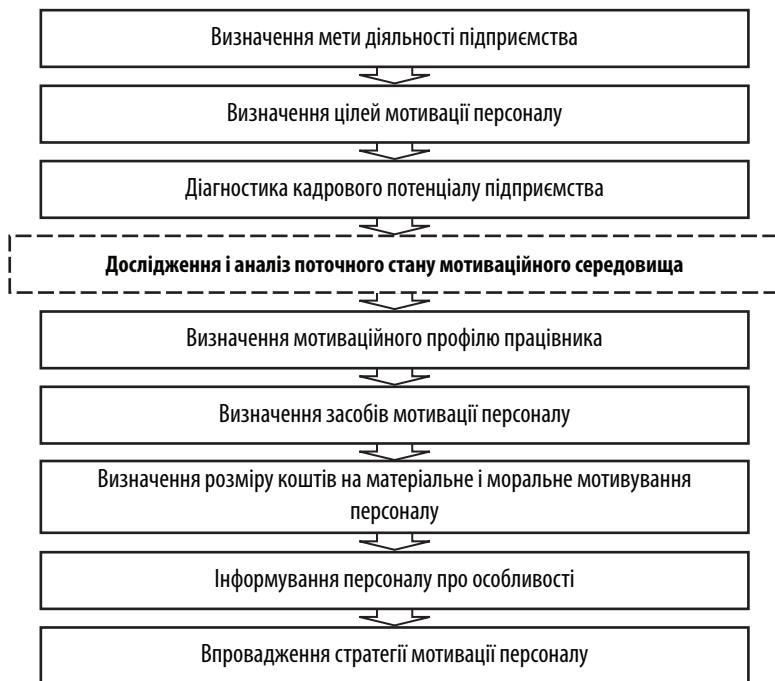

Рис. 1. Розроблення стратегії мотивації персоналу

Джерело: доповнено до [2]

Література

1. Герасименко О., Потапенко А. Домінанти мотивації персоналу в контексті трансформації ринку праці України в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. 2023. № 49.

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-49-46>

2. Сивицька І. Г., Синиченко А. В. Мотиваційна стратегія як провідна детермінанта оптимізації управління персоналом. *Економіка і організація управління*. 2019. № 3 (35). С. 92–100.

DOI: <https://doi.org/10.31558/2307-2318.2019.3.9>

Секція 1. Проблеми стратегічного управління конкурентоспроможністю на основі інновацій

=====

3. Олійник Т. Г., Крамарчук М. В., Зозуля О. В. Мотиваційні стратегії та їх вплив на продуктивність праці працівників аграрної сфери. *Агросвіт*. 2024. № 6. С. 120–126.

DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2024.6.120>

4. Федоришина Л., Гладун Р., Федоришин Ю. Мотиваційне середовище підприємства: сутність, види та фактори формування. *Сталий розвиток економіки*. 2024. № 1 (48). С. 47–55.

DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-48-6>

Тези надійшли до редакції 20.10.2024 р.

